

CIOBĂNESCUL ROMÂNESC CARPATIN

Cele mai bune practici privind câinii de pază a septelului

Câinii de pază reprezintă cea mai veche și eficientă metodă de protecție a șeptelului împotriva atacurilor animalelor de prădă. În zonele cu tradiție în păstorit, folosirea câinilor pentru paza animalelor a dus, după sute sau mii de ani de selecție, la apariția unor rase specializate, adaptate specificului local. Acești câini sunt folosiți și în prezent pentru pază, iar majoritatea raselor au fost omologate. Câinii din rasele tradiționale au calități moștenite, iar prin educarea corectă se vor obține indivizi extrem de eficienți pentru paza și apărarea animalelor domestice.

Pe lângă alegerea rasei potrivite, adaptată sarcinilor și condițiilor locale, este extrem de important și modul de creștere și educare a câinilor pentru asigurarea sănătății și vigoriei indivizilor, integrarea în turmă și corectarea unor eventuale comportamente nedorite.

Un câine de pază bun trebuie să aibă următoarele calități:

- Să fie **dedicat**, devenind parte a turmei, va rămâne alături de ea zi și noapte;
- Să fie **atent**, însoțind turma în mișcare, odihnindu-se alături de ea, va urmări orice situație neobișnuită;
- Să fie **protector**, reacționând la orice amenințare potențială, va verifica, va lătra pentru a atenționa ceilalți câini, turma și omul, va proteja turma și stăpânul de orice posibil agresor prin întâmpinarea acestuia și manifestarea unui comportament dominant.
- Să **nu fie agresiv** față de oameni și animalele domestice.

De ce Ciobănescul Românesc Carpatin?

Ciobănescul Românesc Carpatin este o rasă formată în jurul lanțului carpatic prin selecția repetată timp de mii de ani a indivizilor puternici, agili, rezistenți, adaptați condițiilor de climă și capabili să protejeze turmele de atacurile prădătorilor naturali – lupul și ursul.

Astfel, în cazul **Ciobănescului Românesc Carpatin**, latura protectivă se manifestă în mod instinctiv, lucru ce se poate observa încă de la vârste mici, atunci când aleargă să înfrunte un pericol lătrând și ținând coada ridicată. Își petrece în întregime timpul cu turma, o urmează în perioada de păstorit și doarme lângă aceasta, fiind un câine rustic, care nu necesită condiții

sau îngrijiri speciale. Este un câine foarte inteligent, cu un temperament echilibrat, neagresiv și care se adaptează cu ușurință la medii noi.

Creșterea și educarea câinilor

Educarea câinelui urmărește utilizarea și dezvoltarea calităților naturale ale rasei. Încă din primele luni, puii trebuie aduși în mediul specific scopului urmărit, adică alături de turma pe care vor trebui să o păzească și protejeze. Nu este recomandată separarea cățeilor de mamă înainte de vârsta de 6 săptămâni, în caz contrar putând apărea efecte negative asupra dezvoltării fizice și psihice.

În primul an de viață, accentul va fi pus pe socializarea cu animalele care formează turma, urmărindu-se dezvoltarea atașamentului câinelui față de aceasta. Perioada de socializare trebuie începută de la o vârstă fragedă, între 3 luni și un an. Contactul cu animalele trebuie supravegheat, iar în cazul unor comportamente nedorite - alergatul după oi, mușcatul de coadă sau de lână - ,acestea trebuie corectate.

La vârsta de 4-5 luni trebuie început și dresajul de bază - folosirea comenzilor "vino", "nu", "stop" etc. Acest lucru este important pentru siguranța turmei și a oamenilor, favorizând dezvoltarea unei relații de afecțiune între câine și stăpân și ușurând examinarea și tratarea câinelui, la nevoie. Dresajul câinelui este indicat să se realizeze alături de turmă.

De la vârsta de 6-12 luni câinele va începe să își marcheze teritoriul și va prezenta o preocupare mai serioasă pentru turmă. Cu toate acestea, este important să continuăm să îl supraveghem până la atingerea maturității fizice și mentale - la vârsta de 3 ani, când este de așteptat ca acesta să se comporte adecvat și să lucreze în mod eficient.

Corectarea comportamentului nedorit

Cu toate că nu sunt specifice rasei **Ciobănesc Românesc Carpatin**, atunci când apar unele comportamente individuale nedorite precum părăsirea turmei, fugărirea și mușcarea animalelor din turmă, atacuri asupra faunei sălbatice, agresivitatea față de oameni, acestea trebuie corectate din timp.

Puii și câinii tineri sunt imaturi și jucăuși, de aici putând să apară și problemele legate de fugărirea și rănirea oilor. De fiecare dată când un câine este observat hărțuind un animal din turmă, comportamentul va fi corectat prin comenzi ferme, scuturarea cefei câinelui, separarea temporară a câinelui de restul turmei prin legarea sau izolarea lui într-un țarc.

În timpul verii, când este foarte cald, câinii ar putea părăsi turma în căutarea umbrei sau a unei surse de apă. În acest caz trebuie să ne asigurăm că le oferim suficientă apă. Câinii mai pot părăsi turma în căutarea hranei suplimentare, lucru ce poate fi evitat prin oferirea unei cantități suficiente de hrană de calitate.

Câinii care prezintă un interes în urmărirea faunei sălbatice, comportament foarte rar întâlnit la Carpatini, pot cauza conflicte cu gestionarii fondurilor de vânatoare. Pentru a reduce acest risc, trebuie urmate cu strictețe procedurile de socializare a puilor cu animalele domestice, precum și corectarea comportamentului prin comenzi verbale sau izolarea temporară. În cazul câinilor care vor lucra în zone frecventate de persoane necunoscute, cum ar fi turiștii, trebuie să ne asigurăm că încă de la o vârstă fragedă îi obișnuim cu prezența omului. Câinii care prezintă manifestări agresive excesive, vor fi ținuți legați, iar în cazul manifestării comportamentului de atac, acesta va fi întrerupt prin chemarea câinelui și pedepsirea acestuia.

Sănătatea

Apa. Câinii au nevoie de multă apă și se deshidratează repede în cazul în care nu primesc suficiente lichide. Asigurați-vă că au acces în permanență la apă proaspătă.

Hrana. Asigurarea unui regim alimentar de calitate și echilibrat este esențial. Până la vârsta de 6 luni, puii trebuie hrăniți de 3-4 ori pe zi. Pentru această perioadă se recomandă mâncarea uscată pentru pui (junior), fiind indicată alegerea produselor premium, deoarece acestea asigură un echilibru între proteine, uleiuri, fibre, vitamine și minerale.

Cantitatea de hrană necesară zilnic este precizată de către producător pe fiecare sac și trebuie împărțită la numărul

de mese stabilite. Odată desfăcuți, sacii de hrană uscată vor fi feriți de căldură și umiditate și închiși ermetic. La această vârstă trebuie evitată carnea crudă, grăsimea și oasele, precum și laptele deoarece acesta se alterează foarte repede.

De la vârsta de 6 luni, sunt suficiente două mese pe zi, iar de la un an, dieta va fi specifică unui câine adult și va putea include carne, organe / carne crudă și oase, mămăligă, zer bogat în proteine, precum și fierturi de oase, carne cu cartofi, orez, făină de ovăz, mălai, tărâțe, la care se adaugă doar puțină sare. Indiferent de vârstă, orice aliment va fi introdus treptat în alimentație pentru a evita indigestia alimentară.

Vaccinarea. Puii trebuie vaccinați pentru a le crește imunitatea împotriva bolilor infecțioase - în special hepatita, parvoviroza, turbarea/rabia. **De parazitare internă și externă** este importantă pentru a preveni pierderea în greutate, apariția anemiei, diareei sau infecțiilor intestinale.

Un program de vaccinare și de parazitare este prezentat în tabelul de mai jos:

Vârsta	Vaccinări		De parazitări	
	Nr.	Boli	internă	externă
21 zile (3 săptămâni)			x	
6 săptămâni (1,5 luni)	1	Parvoviroză	2 -3 zile înainte de vaccinare	
8 săptămâni (2 luni)	1	Parvoviroză / Coronaviroza	2 -3 zile înainte de vaccinare	
10 săptămâni (2,5 luni)	1	Parvoviroză/ Hepatita infecțioasă / Leptospiroză / Tuse de canisă / Bolerioză		
12 săptămâni (3 luni)	1	Parvoviroză/ Hepatită infecțioasă / Leptospiroză / Tusa de canisă / Bolerioză+ Rabie(turbare)	2 -3 zile înainte de vaccinare	Pureci / căpușe
Anual	1	Parvoviroză/ Hepatita infecțioasă / Leptospiroză / Tusa de canisă / Bolerioza + Rabie(turbarea)	din 3 în 3 luni	Lunar (pureci / căpușe)
Femelele în perioada de gestație se deparazitează / imunizează la 30 zile de la montă.				